

С. В. Сіренко

аспірант кафедри цивільного, трудового та господарського права
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

ПЕРЕДАЧА ВИКОНАВЧИХ ДОКУМЕНТІВ ТА ВИКОНАВЧИХ ПРОВАДЖЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті досліджуються особливості передачі виконавчих документів та виконавчих проваджень в Україні в умовах запровадженого воєнного стану після 2022 року. Актуальність теми зумовлена необхідністю забезпечення виконання судових рішень навіть за надзвичайних обставин збройної агресії, що викликала суттєві зміни у правовому регулюванні примусового виконання. Проблема, на яку спрямована дана стаття, полягає в юридичному забезпеченні передачі (трансферу) виконавчих документів та незавершених виконавчих проваджень в ситуації, коли нормальний хід примусового виконання порушено введенням воєнного стану. Проаналізовано нормативно-правові акти України, зокрема останні зміни до законодавства (закони №2129-IX, №2455-IX, №3048-IX тощо), які внесли спеціальні положення щодо передачі виконавчих проваджень між органами та особами, що здійснюють примусове виконання, в умовах війни. Розкрито адміністративно-правові механізми передачі матеріалів виконавчих проваджень, включаючи заміщення приватних виконавців з інших виконавчих округів та особливий порядок пересилання виконавчих документів. Наведено приклади судової практики, яка висвітлює підходи до захисту прав стягувачів і боржників у цей період (зокрема позиції Верховного Суду щодо відкриття проваджень, незважаючи на місце перебування боржника). З'ясовано, що хоча державою запроваджено низку заходів (мораторії, обмеження та спрощені процедури) для адаптації виконавчого провадження до воєнних умов, все ж залишаються проблемні аспекти правозастосування. У висновках сформульовано пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання: від дозволу стягувачам обирати виконавчий орган незалежно від місця боржника – до потреби розробки ефективних механізмів розшуку активів боржників на окупованих територіях. Перспективи подальших досліджень вбачаються у глибшому аналізі гарантій прав учасників виконавчого провадження та оптимізації адміністративних процедур у післявоєнний період.

Ключові слова: адміністративний механізм, виконавче провадження, посадові особи, виконавчі документи, воєнний стан, виконання судового рішення, правове регулювання, адміністративна відповідальність, адміністративно-правові засади, судова практика.

Постановка проблеми. Забезпечення виконання судових рішень є однією з фундаментальних функцій правової держави. Відповідно до ст. 129-1 Конституції України держава гарантує виконання судового рішення у визначеному законом порядку [1]. В умовах війни (дії правового режиму воєнного стану з 24.02.2022 р.) ця конституційна гарантія наражається на численні виклики. Через бойові дії, тимчасову окупацію частини територій, масову релокацію населення та руйнування інфраструктури виконання судових рішень ускладнилося або стало неможли-

вим у традиційний спосіб. Таким чином, проблема належної організації виконавчого провадження під час воєнного стану набула особливої актуальності.

До початку повномасштабної війни процедура виконання судових рішень була розрахована на мирні умови, зокрема територіальну прив'язку виконавчих дій до місця перебування боржника чи його майна та стабільну роботу державної виконавчої служби і приватних виконавців [2]. Збройна агресія створила нові обставини: частина боржників і їх активів опинилися на окупованих чи небезпеч-

них територіях; значна кількість державних та приватних виконавців фізично не могли виконувати свої обов'язки (евакуація, служба в ЗСУ тощо); автоматизована система виконавчого провадження тимчасово не функціонувала. Усе це поставило під загрозу реальне виконання рішень судів. Проблемними стали такі питання: яким чином здійснювати виконавчі дії, якщо територія перебуває під окупацією або активними бойовими діями; як передати матеріали виконавчого провадження до безпечного регіону; як забезпечити заміну виконавця, який не може виконувати свої повноваження; як дотримати права стягувачів та боржників у нових умовах. Таким чином, постала *проблема* формування чіткого адміністративно-правового механізму, який би регулював передачу виконавчих документів та проваджень в межах країни під час війни, унеможливаючи зловживання та забезпечуючи ефективність виконання судових рішень. Дана стаття покликана виявити прогалини і досягнення чинного регулювання у цій сфері та окреслити напрямки його вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання виконання судових рішень в умовах надзвичайних ситуацій, зокрема воєнного стану, привернуло увагу науковців та практиків лише нещодавно, у зв'язку з актуальними подіями. У попередні роки окремі аспекти досліджувалися в контексті анексії Криму та ООС/АТО: так, у наукових публікаціях висвітлювалися проблеми здійснення виконавчих дій на тимчасово окупованих територіях (Л.Б. Луцька, 2019; І.І. Мірошніченко, 2022 та ін.) та особливості стягнення аліментів під час війни (О.О. Тлюмак, Р.О. Дегтяр, 2022). З початком повномасштабної агресії з'явилися комплексні дослідження з цієї тематики. Зокрема, Н.Б. Новицька, А.М. Новицький та Д.В. Приймаченко (2022) проаналізували особливості примусового виконання судових рішень в період воєнного стану, окресливши перші законодавчі зміни та практичні проблеми [12]. Практичні питання роботи виконавчої служби і приватних виконавців у нових умовах були висвітлені у фахових юридичних виданнях та на професійних платформах

(Антон Мартиненко, 2022; Андрій Авторгов, 2022; Анна Піхотенко, 2025 тощо). Окремо слід відзначити оглядові матеріали Верховного Суду: було узагальнено судову практику щодо вирішення спорів, пов'язаних із виконавчим провадженням в умовах воєнного стану (2023–2024 рр.) [11]. Важливо, що у науковому середовищі почали з'являтися й ґрунтовні академічні публікації. Наприклад, колективна робота дослідників Ужгородського національного університету (В.І. Дьордяй, Я.В. Фенич, 2024) присвячена аналізу законодавчих новацій та судової практики у сфері виконавчого провадження під час війни. У цій статті автори звертають увагу, зокрема, на проблематику повернення виконавчого документа стягувачу при відмові у відкритті провадження та на пріоритетність стягнення аліментів навіть у воєнний час [14]. Загалом же, ступінь наукової розробки теми поки що недостатній: більшість публікацій з'явилися протягом 2022–2023 років і мають характер огляду змін або перших коментарів до них. Таким чином, автор спирається на результати наявних досліджень, узагальнює їх та заповнює прогалини шляхом глибшого аналізу нормативної бази, адміністративної практики і судових рішень.

Метою статті є всебічний аналіз правового регулювання передачі виконавчих документів та виконавчих проваджень в умовах воєнного стану, а також вироблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення цього регулювання.

Виклад основного матеріалу. Виконавче провадження в Україні регулюється базовим Законом України «Про виконавче провадження» №1404-VIII від 02.06.2016 р. та супутнім Законом «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» №1403-VIII від 02.06.2016 р., а також підзаконними актами (Інструкція з організації примусового виконання рішень, затв. наказом МЮ №512/5 від 02.04.2012 р., інші накази МЮ). В цих актах визначено, що *виконавчий документ* – це належним чином виданий документ (напр. виконавчий лист суду, наказ господарського суду, постанову адміністративного

органу тощо), який є підставою для відкриття виконавчого провадження. Після пред'явлення виконавчого документа до виконання в органі державної виконавчої служби (ДВС) або приватному виконавцю, розпочинається *виконавче провадження* – тобто сукупність дій виконавця, спрямованих на примусове виконання рішення. У звичайних умовах питання зміни виконавця або передання справи від одного органу до іншого врегульовано Законом та відомчою інструкцією [3, 4, 5]. Зокрема, ст. 25 Закону «Про виконавче провадження» передбачає, що за певних обставин (хвороба чи відрядження державного виконавця, його звільнення, відвод та ін.) *виконавче провадження може бути передане* від одного державного виконавця до іншого, а у випадку складності виконання – навіть з одного органу ДВС до іншого [2]. Частина четверта цієї статті містить відсилочну норму, що передача виконавчих проваджень між виконавцями здійснюється в порядку, визначеному Міністерством юстиції України. Такий порядок деталізовано у відомчій Інструкції: приміром, електронні виконавчі документи можуть передаватися засобами Автоматизованої системи виконавчого провадження (АСВП). Отже, на законодавчому рівні вже існували механізми для зміни відповідальної особи за провадження або зміни юрисдикції провадження, що особливо важливо в умовах непередбачуваних обставин. Проте доведені норми не були розраховані саме на масштабні військові ризики, коли цілі регіони стають недоступними.

24 лютого 2022 року Указом Президента №64/2022 в Україні введено воєнний стан, що триває (станом на сьогодні). Воєнний стан наділяє органи влади додатковими повноваженнями для оборони та може обмежувати певні права. У сфері примусового виконання судових рішень майже одразу було запроваджено низку обмежувальних заходів на рівні урядових рішень та змін до законів. З метою забезпечення громадян і виконавців від прямих ризиків, законодавець тимчасово заборонив відкриття нових виконавчих проваджень і проведення виконавчих дій на територіях, де ведуться активні бойові дії

або які є тимчасово окупованими. Фактично, починаючи з дати офіційного віднесення певної територіальної громади до переліку небезпечних (такий Перелік затверджується Мінреінтеграції), виконавці не можуть там ні відкривати провадження, ні здійснювати виїзди, описи майна тощо – до моменту виключення цієї території з Переліку. Це була вимушена норма безпеки, але на практиці вона призвела до колізії: права стягувачів, чії боржники знаходяться на окупованих територіях, опинилися під загрозою, оскільки виконавче провадження зупинялося на невизначений час. Як показує практика, деякі державні та приватні виконавці трактували цю заборону буквально і відмовлялися навіть починати провадження, якщо боржник зареєстрований в зоні бойових дій, одразу повертаючи виконавчий документ стягувачу. Однак Верховний Суд України втрутився у цю ситуацію своїми правовими висновками, захистивши права стягувачів. Зокрема, ВС наголосив: *незалежно від місця реєстрації боржника, орган ДВС зобов'язаний відкрити виконавче провадження та вжити всіх можливих заходів (по всій території України) для розшуку майна боржника або застосування обмежувальних заходів* (наприклад, тимчасове обмеження виїзду боржника за кордон, позбавлення права керування тощо) [10]. Логіка тут така: навіть якщо безпосередньо на окупованій території вчинення виконавчих дій неможливе, боржник може володіти майном чи грошовими активами і в інших регіонах, або ж виїхати на підконтрольну територію – і тоді виконання рішення стане реальним. Таким чином, судова практика створила важливе правило: воєнний стан не є абсолютною підставою для відмови у відкритті виконавчого провадження; виконавець повинен працювати з тими інструментами, що доступні поза межами небезпечної зони.

Крім того, законодавець врегулював питання строків пред'явлення виконавчих документів до виконання. Якщо в мирний час стягувач мав, скажімо, рік або інший встановлений термін, щоб подати виконавчий лист, то війна могла перешкодити своєчасному зверненню до виконавця.

Закон України №2129-IX від 15.03.2022 р. передбачив, що *на час воєнного стану перебіг строків пред'явлення виконавчих документів переривається*, а відтак, якщо кінцева дата подання припала на період дії воєнного стану, виконавець зобов'язаний прийняти такий документ до виконання після скасування або завершення воєнного стану [3]. Це важлива гарантія для стягувачів: вони не втрачають свого права на примусове виконання рішення через обставини, спричинені війною.

Найбільш істотні зміни у цій сфері стосуються діяльності приватних виконавців. Приватні виконавці, як відомо, діють в межах визначених виконавчих округів (зазвичай це область). До 2022 р. закон дозволяв приватному виконавцю змінити округ діяльності лише за відсутності в нього незакінчених проваджень (щоб не кидати відкриті справи). В умовах війни виявилось, що багато приватних виконавців фізично не можуть продовжувати роботу у своїх округах – зокрема на окупованих територіях чи в зоні бойових дій. Деякі з них вступили до лав Збройних Сил або виїхали за кордон. Це створило ризик «покинутого» виконавчого провадження, коли документи залишаються без належного виконання. Законодавець відреагував через ухвалення Закону №2455-IX від 27.07.2022 р. та пізніше Закону №3048-IX від 11.04.2023 р., які комплексно змінили процедуру зупинення діяльності приватного виконавця і передачі його справ в умовах війни [3; 4; 5; 6].

По-перше, дозволено передачу виконавчих проваджень приватного виконавця, який зупиняє діяльність, іншому приватному виконавцю, що здійснює його заміщення, навіть якщо цей інший виконавець знаходиться в іншому виконавчому окрузі. Раніше зміна округу та передача справ у іншу область були значно обмежені, тепер же для воєнного стану зроблено виняток: головне, щоб заміщуючий виконавець працював на безпечній території (не в зоні активних бойових дій). Таким чином, коли приватний виконавець через війну не може працювати (скажімо, офіс знаходиться на окупованій території або сам виконавець мобілізований), він має право укласти договір про

заміщення з іншим приватним виконавцем з будь-якого безпечного регіону. Важливо, що на період дії воєнного стану скасовано вимогу отримувати згоду стягувачів на таке заміщення – заміна виконавця відбувається оперативно, за домовленістю між виконавцями та з погодженням Мін'юсту, але без довгої процедури повідомлення усіх стягувачів. Це спрощення було необхідним для швидкого реагування. У законі водночас передбачено запобіжник для захисту інтересів стягувачів: *якщо стягувач не бажає, щоб його справу вів інший приватний виконавець*, він може подати заяву, і тоді заміщуючий виконавець зобов'язаний повернути виконавчий документ стягувачу або передати його (за вибором стягувача) до органу ДВС чи до іншого приватного виконавця протягом трьох робочих днів. Тобто кредитор не втрачає контроль: він може або погодитися на нового виконавця, або сам вирішити, кому далі довірити виконання – державному органу чи іншому приватному виконавцю.

По-друге, спрощено саму процедуру зупинення діяльності приватного виконавця. Якщо раніше наявність незакінчених проваджень фактично блокувала можливість офіційно припинити діяльність (треба було або завершити всі справи, або бути позбавленим свідоцтва), то тепер приватний виконавець може тимчасово зупинити свою діяльність за власною заявою навіть при наявності незавершених проваджень, за умови що заздалегідь укладено договір про заміщення. Міністерство юстиції оперативно видає наказ про зупинення діяльності такого виконавця, і його профіль у Єдиному реєстрі приватних виконавців відзначається як зупинений, а натомість в реєстрі зазначається виконавець-замісник. Це дозволило офіційно оформити ситуації, коли виконавець фактично вибув (через виїзд, хворобу тощо) – раніше такі випадки не були прямо прописані, що створювало правовий вакуум. Також законом встановлено механізм примусового зупинення діяльності приватного виконавця, який відсутній понад 10 днів без зв'язку. Якщо приватний виконавець раптово зник (наприклад, територія окупована, і невідомо, чи

виконавець продовжує діяльність), Рада приватних виконавців України спільно з Мін'юстом можуть ініціювати рішення про його заміщення іншим виконавцем [6]. Це важлива гарантія, яка не допускає, щоб провадження "зависли" через довготривалу відсутність виконавця.

По-третє, закони воєнного часу розширили географічні межі роботи приватних виконавців. Зокрема, приватному виконавцю дозволено разово змінити свій виконавчий округ на інший і згодом повернутися до початкового округу за умови, що перед поверненням він передасть усі відкриті провадження з поточного округу іншим виконавцям або органам ДВС. Така гнучкість потрібна, наприклад, коли виконавець тимчасово переїхав до іншої області: він може там отримувати нові провадження, але якщо захоче повернутися, то не повинен тягнути за собою "чужорегіональні" справи – їх передає колегам. Усе це разом створило рамки, за яких матеріали виконавчих проваджень приватних виконавців можуть бути передані до інших виконавчих округів і іншим приватним виконавцям у разі потреби. Фактично ми спостерігаємо формування в законодавстві нової моделі мобільності виконавців, продиктованої війною. Для державної виконавчої служби аналогічно передбачено, що якщо орган ДВС (відділ) на окупованій території не функціонує, його незавершені провадження мають бути централізовано переведені до іншого органу ДВС. Такі рішення приймаються Міністерством юстиції. На рівні підзаконних актів (наказів Мін'юсту) розроблено детальні інструкції, як здійснюється передача проваджень: складаються акти приймання-передачі справ, вносяться відповідні записи в АСВП, стягувачів повідомляють через систему чи поштою. Якщо виконавчий документ видано в електронній формі – його передають новому виконавцю через електронну систему; якщо ж документ паперовий і знаходився у виконавця, який вибув, – організовується його фізичне передання (через уповноважену особу або поштовим відправленням). Всі ці заходи спрямовано на те, щоб *перерозподілити роботу з виконання рішень туди, де вона реально може бути виконана*, і не

допустити ситуацій, коли рішення залишаються невиконаними лише тому, що *«не залишилося дієздатного виконавця»* в певній місцевості.

Суди загальної юрисдикції та Верховний Суд протягом 2022–2023 років розглянули низку справ, пов'язаних із оскарженнями дій або бездіяльності виконавців у зв'язку з воєнним станом. Як вже зазначалося, ВС дав важливий сигнал, що відмова у відкритті виконавчого провадження лише через прописку боржника на окупованій території є незаконною. На практиці це означає: якщо стягувач подав виконавчий документ, наприклад, до відділу ДВС у Києві, хоча боржник зареєстрований в Херсонській області (тимчасово окупованій на той момент), столичний відділ зобов'язаний прийняти документ і шукати майно боржника по всій Україні, накладати арешти на рахунки тощо. Цю лінію підтверджують і ухвали апеляційних судів, які скасовували постанови виконавців про повернення документів стягувачам, мотивовані воєнним станом. Також суди роз'яснили, що зупинення виконавчих дій в окремих провадженнях не є підставою для відмови у визначенні спеціального рахунку боржника для видаткових операцій: навіть якщо провадження офіційно призупинено через війну, боржник має право звернутися із заявою про визначення банківського рахунку для розблокування мінімальних сум (2 мінімальні зарплати) – і виконавець мусить розглянути таку заяву. Це впливає із соціальної мети норм про часткове зняття арештів з коштів боржників на час війни. Окремим предметом судових спорів стали дії приватних виконавців щодо передачі проваджень. Наприклад, траплялися ситуації, коли стягувач не погоджувався із передачею його справи конкретному приватному виконавцю-заміснику і вимагав передати її до ДВС. Суди ставали на бік стягувачів у випадках, коли їхнє право вибору було порушено, посилаючись на норми закону №3048-IX, які надають право стягувачу вирішувати долю виконавчого документа при заміні виконавця. Також наприкінці 2023 – початку 2024 року Верховний Суд у складі касаційних інстанцій сформував підходи щодо поновлення стро-

ків звернення до виконання після війни, визначивши, що воєнний стан є поважною причиною пропуску строку і підлягає врахуванню судами при його поновленні (якщо навіть норма закону про автоматичне переривання строків була невірно застосована виконавцем) [11]. Загалом судова практика акцентує на тому, що права сторін виконавчого провадження мають забезпечуватися максимально повно навіть у особливий період. Якщо законодавче регулювання десь виявилось недосконалим чи двозначним, суди намагаються тлумачити його на користь реалізації права на виконання рішення та недопущення свавільного позбавлення боржника мінімальних засобів для існування.

Висновки і пропозиції. Воєнний стан став серйозним випробуванням для системи примусового виконання рішень в Україні. Проведений аналіз свідчить, що завдяки внесеним у 2022–2023 роках змінам до законодавства вдалося запровадити низку механізмів, які підтримують функціонування виконавчого провадження за надзвичайних умов. Зокрема, розроблено процедури передачі виконавчих проваджень: приватні виконавці отримали право заміщувати один одного між регіонами, їхні незавершені справи можуть бути передані до безпечніших округів або державної виконавчої служби; Міністерство юстиції наділене повноваженнями централізовано перевести справи з непрацюючих органів ДВС; нормативно врегульовано використання Автоматизованої системи для передачі електронних документів. Ці кроки слід оцінити позитивно, оскільки вони забезпечили певну безперервність процесу виконання судових рішень і мінімізували шкоду від територіальних втрат та переміщення виконавців. Судова практика загалом підтримала дух змін, наголосивши на необхідності максимального захисту прав стягувачів навіть під час війни (вимога відкривати провадження незалежно від локації боржника, обов'язок приймати до виконання документи після перерви строків тощо). Водночас аналіз показав і проблемні моменти. Законодавчі новації ухвалювалися швидко, що зумовило певну фрагментарність і колізій-

ність норм. У висновках науковців слушно зазначається, що варто надати стягувачу право вибору органу виконання незалежно від місця боржника – це усунуло б підґрунтя для відмов у відкритті проваджень, коли боржник на окупованій території. Ще одним недоліком є те, що не запроваджено дієвого механізму розшуку активів боржників, які перебувають на окупованих територіях: виконавці обмежені національною юрисдикцією і не можуть проникнути за лінію фронту. Ця проблема наразі не має очевидного вирішення, проте в перспективі, після деокупації, доведеться опрацьовувати питання виконання рішень щодо періоду окупації (можливо, через особливі процедури відновлення втрачених проваджень чи компенсаційний механізм).

На основі проведеного дослідження автор формулює такі пропозиції:

1. На законодавчому рівні закріпити право стягувача під час дії воєнного стану подавати виконавчий документ до будь-якого органу ДВС або приватного виконавця на вибір, незалежно від місця проживання боржника. Така норма усуне ризик відмови у відкритті провадження з формальних територіальних підстав і підвищить шанси на виконання рішення.

2. Передбачити в Законі «Про виконавче провадження» спеціальну главу або статтю щодо особливостей примусового виконання в умовах надзвичайних станів (воєнного, надзвичайного тощо). Зараз відповідні норми розкидані по прикінцевих положеннях та різних законах. Є сенс об'єднати їх для зручності правозастосування та чіткості (наприклад, стаття про порядок дій при окупації території виконавчого округу, про переведення справ, про права сторін в особливий період).

3. Розробити на рівні Міністерства юстиції детальний порядок (алгоритм) централізованої передачі виконавчих проваджень з тимчасово непідконтрольних територій. В умовах, коли окупація може тривати довго, доречно, щоб Мін'юст визначив конкретні базові органи ДВС в тилу, які відповідатимуть за збереження і продовження проваджень з небезпечних регіонів. Це може бути реалізовано через створення, наприклад, централізованого

архіву виконавчих проваджень воєнного часу або спеціалізованого відділу ДВС, що опікуватиметься такими справами.

Підсумовуючи, можна сказати, що передача виконавчих документів і проваджень під час війни перетворилася з виняткової ситуації на відносно *рутинний інструмент* підтримки роботи системи. Надані законодавством механізми загалом виконали свою роль, але їх треба розвивати і вдосконалювати, враховуючи досвід останніх років. Головна мета – гарантувати реальне виконання судових рішень навіть в екстремальних умовах, водночас забезпечивши права учасників провадження та законність адміністративних процедур.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. *База даних «Законодавство України»*. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр> (дата звернення: 09.02.2024).
2. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII (в ред. зі змін. і доп.). *База даних «Законодавство України»*. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1404-19> (дата звернення: 09.02.2024).
3. Про внесення змін до деяких законів України щодо виконання судових рішень в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2129-IX. *База даних «Законодавство України»*. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2129-20> (дата звернення: 09.02.2024).
4. Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» щодо діяльності приватних виконавців у період дії воєнного стану: Закон України від 27.07.2022 № 2455-IX. *База даних «Законодавство України»*. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2455-20> (дата звернення: 09.02.2024).
5. Про окремі особливості організації примусового виконання рішень в умовах воєнного стану: Закон України від 11.04.2023 № 3048-IX. *База даних «Законодавство України»*. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3048-20> (дата звернення: 09.02.2024).
6. Про затвердження Інструкції з організації примусового виконання рішень: наказ Міністерства юстиції України від 02.04.2012 № 512/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0489-12> (дата звернення: 09.02.2024).
7. Деякі питання використання арештованих коштів фізичних осіб: постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2022 № 198-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/198-2022-р> (дата звернення: 09.02.2024).
8. Про мораторій на виконання зобов'язань: постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2022 № 187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/187-2022-п> (дата звернення: 09.02.2024).
9. Про порядок використання коштів з арештованих рахунків юридичними особами: постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 № 212-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/212-2022-р> (дата звернення: 09.02.2024).
10. Постанова Верховного Суду у складі Касаційного цивільного суду від 23.03.2023 у справі № 905/2663/15. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109988765> (дата звернення: 09.02.2024).
11. Огляд практики Верховного Суду у господарських спорах в умовах воєнного стану, 2024. *Верховний Суд України*. URL: <https://supreme.court.gov.ua> (дата звернення: 09.02.2024).
12. Новицька Н. Б., Новицький А. М., Приймаченко Д. В. Особливості примусового виконання судових рішень в період воєнного стану в Україні. *Правова позиція*. 2022. № 4(37). С. 120–124.
13. Мірошніченко І. Особливості виконавчого провадження під час воєнного стану. *LIGA:ЗАКОН*. 2022. URL: <https://biz.ligazakon.net/news/210953> (дата звернення: 09.02.2024).
14. Дьордяй В. І., Фенич Я. В. Деякі особливості здійснення виконавчих проваджень у період правового режиму воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Вип. 83(3). С. 317–322.
15. Авторгов А. Виконавче провадження в умовах воєнного стану: новації та ризики законопроекту 7317. *Юридична газета*. 2022. 29 квітня. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/vykonachche-provadhzenya-v-umovah-voennogo-stanu.html> (дата звернення: 09.02.2024).

Sirenko S. V. Transfer of enforcement documents and proceedings under martial law

The article explores the specific features of the transfer of enforcement documents and enforcement proceedings in Ukraine under the martial law regime introduced after 2022. The relevance of the topic arises from the need to ensure the enforcement of court decisions even under extraordinary circumstances caused by armed aggression, which led to significant changes in the legal regulation of compulsory enforcement.

The central issue addressed in the article is the legal support for the transfer of enforcement documents and pending enforcement proceedings in situations where the normal course of enforcement has been disrupted due to martial law. The article analyzes Ukrainian legislation, particularly recent amendments (Laws No. 2129-IX, No. 2455-IX, No. 3048-IX, among others), which introduced special provisions governing the transfer of enforcement proceedings between enforcement authorities and officers during wartime.

The study examines administrative and legal mechanisms for transferring enforcement case materials, including the substitution of private bailiffs from other enforcement districts and the special procedures for transmitting enforcement documents. Examples from judicial practice are provided, illustrating the approaches to protecting the rights of claimants and debtors during this period (including Supreme Court rulings allowing the initiation of enforcement proceedings regardless of the debtor's current location).

It is revealed that although the state has implemented several measures—such as moratoria, restrictions, and simplified procedures—to adapt enforcement proceedings to wartime conditions, there remain problematic aspects in legal application. The article concludes with proposals for improving the legal framework, ranging from allowing claimants to choose the enforcement authority regardless of the debtor's location, to the development of effective mechanisms for locating debtor assets in temporarily occupied territories.

Future research perspectives include a deeper analysis of guarantees for the rights of participants in enforcement proceedings and the optimization of administrative procedures in the post-war period.

Key words: administrative mechanism; enforcement proceedings; officials; enforcement documents; martial law; enforcement of court decisions; legal regulation; administrative liability; administrative and legal framework; judicial practice.